

ADOPTERTE

Organisasjon for adopterte i Norge

INNSPILL TILTAK ETTERADOPSJON

Mitt navn er Marilyn Førsvund og jeg er leder for Adopterte. Vi har fire konkrete innspill til Bufdirs tiltaksforslag, der ett av innspillene er mer et spørsmål.

Først noen generelle innspill; Tiltak i tilknytning til etteradopsjonsarbeid må gjelde alle adopterte og deres familier uavhengig av om det er nasjonale-, internasjonale- fosterbarns- stebarns- og/eller nasjonale anonyme adopsjoner. Utfordringene de adopterte og deres familier møter er primært de samme og tilbudene må derfor gjelde alle.

Tiltakene må også være målrettede i henhold til behov. Å dekke behov så tidlig som overhodet mulig er en god investering samfunnsøkonomisk, ressursmessig og personlig for den enkelte adopterte og dens familie. Så til hvert enkelt innspill;

1: Kompetanseheving

De rapportene som foreligger viser med all tydelighet at kompetansen innenfor adopsjonsfeltet er skremmende lav. I Norge er det en knapp håndfull psykologer med spesialkompetanse på adopsjon og adopterte. Behovet er skrikende, og da må det settes inn ressurser for å gi atskillig flere psykologer adekvat adopsjonsfaglig kompetanse. Departementet bør derfor sette av øremerkede midler til kompetanseheving for psykologspesialister.

Kunnskapsnivået om adopsjon og hvordan det påvirker den enkelte adopterte må også økes blant barnehage-, skole- og helsestasjonsansatte, altså de yrkesgruppene barn og unge først møter og har sin daglige kontakt med. Forskning på adopterte og adopsjon må intensiveres.

2: Likepersonarbeid

Vår organisasjon, Adopterte, har i 14 år drevet likepersonarbeid i form av medlemssamlinger, lukkede medlemsforum og ikke minst en til en samtaler med adopterte som henvender seg til oss. Vi kan derfor med god samvittighet si at vi gjennom alle disse årene har skaffet oss en rimelig solid realkompetanse på området. Det voksne adopterte primært har behov for, er å bli møtt og umiddelbart forstått. Å dele tanker, følelser og erfaringer med andre som kjenner seg igjen har vært grunnfundamentet for vår organisasjon og det har hele tiden gått på det enkelte medlems premisser.

Med bakgrunn i vår erfaring er vi skeptiske til likepersonarbeid etter modell fra Funkis. Metodikken er altfor rigid og omfattende, og vi tror at voksne adopterte som blir møtt med denne metodikken automatisk vil «koble inn avvisningsknappen». De fleste vil oppleve verken å bli møtt eller hørt, noe de, altså vi har altfor lang erfaring med. Voksne adopterte trenger heller ikke en metodikk der målsettingen er å «mestre livet». Med bakgrunn i at svært mange av oss har slitt med takknemlighetsgjeld, har nok de fleste ikke gjort annet enn «å mestre» ved å tilpasse oss alt og alle.

Det mest problematiske er likevel spørsmålet om egnethet hos likepersonleder. Å ha

ADOPTERTE

Organisasjon for adopterte i Norge

gjennomgått et slikt kurs uten noen form for evaluering eller veiledning gir ingen garanti for egnethet og for vår organisasjon vil det oppleves uforsvarlig å gå inn i et slikt opplegg. Metodikken beveger seg i grenseland mot terapi, noe som kan sette i gang reaksjoner hos deltakerne som vi ikke vet rekkevidden av. Et slikt ansvar kan vi ikke påta oss.

3: Oppreisning og unnskyldning

Mange av oss har kommet særdeles dårlig ut av vår adopsjon. Jeg tillater meg derfor blant annet å vise til boken *En godt bevart hemmelighet – fortellinger om adopsjon i Norge*, og Stavanger Aftenblads artikkelserie om Inger-Tone som ble hentet fra Sør-Korea på tross av at adoptivforeldrene hadde fått nei til å adoptere to ganger. Disse historiene er dessverre neppe helt enestående. Vi henstiller derfor minister Toppe til å se på mulighetene for en oppreisning og unnskyldning fra myndighetene på lik linje med den som blant annet tyskerjentene, Romanifolket og barnevernsbarn har fått.

Samtidig henstiller vi ministeren til å ta initiativ til å ta opp igjen diskusjonen om en felles erstatningsordning fra stat, fylke og kommune. I dag er forskjellene altfor store, og det må være uretten som den enkelte har blitt utsatt for og de helsemessige konsekvensene av disse som må være avgjørende, ikke hvilken erstatningsordning den enkelte kommer inn under.

4: DNA-tester og personvern

Bufdir foreslår å dekke kostnadene ved dna-tester adopterte får utført for å finne sitt biologiske opphav. Dette er viktig for den enkelte adopterte. For å få til dette vil en imidlertid være prisgitt ulike kommersielle aktører, med de etiske og personvernmessige dilemmaer dette innebærer. Spørsmålet vårt er hvordan Datatilsynet stiller seg i denne saken og om en slik finansiering i statlig regi vil være i strid med personregisterloven?